

Abstract. The article examines methodological approaches to economic crises, gives a characteristic of crisis phenomena in economy. The reasons for the development of crisis in agriculture are considered and prerequisites for overcoming it are systematized. The factors of increasing instability of agricultural sector in the context of global economic crisis are analyzed. A number of circumstances are highlighted that determine its negative and positive effects, without which it is difficult to objectively determine the probable losses and predict potential options for the development of domestic agro-industrial complex. Particular attention is paid to structural crisis. The authors conclude that current situation in agricultural sphere does not fall under the traditional classification of economic crisis processes and propose to supplement the methodology of assessing periodic crises by including a systemic crisis. The methodological foundations for diagnosis of crisis situations in AIC of Kazakhstan have been developed, which represent a set of methods and techniques that allow to determine and study anxiety states in it in order to prevent in the future. The methodology outlines conceptual approaches to assessing crisis conditions of economic systems at sectoral and economic levels. The diagnosis of crisis phenomena is carried out on the basis of comparing critical values of indicators characterizing economic development with their actual values, followed by calculation of integral coefficient of the level of agro-industrial production in the republic.

Түйінді сөздер: агроөнеркәсіптік кешен, дағдарыстық құбылыстар, жағымсыз және оң әсерлер, тенденциялар, диспропорция, тапшылық, басқару әдістері, тұрақты, ауыспалы шығындар.

Kipicne. Экономика саласында ауыл шаруашылығындағы дағдарыстық жағдайлар мен азық-түлікпен қамтамасыз ету жүйесінің тұрақтылығы мәселелері біршама зерттелінген бағыттар болып есептелінеді. Дегенмен, азық-түлікпен қамтамасыз ету жүйесінің нақты жағдайларында, атап айтқанда өңірлік жүйелер деңгейінде қолдану тұрғысынан анықтаудың жалпы әдіснамалық тәсілдерін анықтау қажеттілігін айқындайды [1, 2].

триллиондаған теңгенің және агроөнеркәсіптік кешенді қолдаудың мемлекеттік бағдарламалары кері нәтиже бергендігі туралы және күтілген өсудің орнына сала тоқырауы жалғасып келе жатқандығы айтылды.

АӨК-нің сандық және пайыздық көрсеткіштері өсе бастағанына қарамастан, соңғы 10 жыл ішінде сала құлдырап бара жатқандығы атап өтілді. Соңғы 10 жылда жалпы ішкі өнімдегі ауыл шаруашылығының үлесі 5%-дан аспайды, ал соңғы жылдары одан әрі төмендеуде.

АӨК-дегі дағдарыстық жағдайды ғылыми зерттеулер өңірлерді дамыту саясатының маңыздылығы жоғары мәселелердің санатында есептеліп келгенімен, ауыл шаруашылығындағы дағдарыстардың түрін

анықтау мәселесі жеткілікті зерттелмеген күйінде қалып отыр.

Бірақ экономикалық теория тұрғысынан алғанда, кез келген дағдарыс өнімді сұраныстан жоғары өндіруден туындайтын үдеріс. Ал бұл мәселе бүгінгі күннің нақты жағдайына сәйкес келмей отырғаны баршамамызға мәлім, өйткені классикалық анықтамадағы аграрлық дағдарыс ауыл шаруашылығындағы шамадан тыс өндірудің экономикалық дағдарыстарының бір бөлігі болып табылады.

Зерттеу материалдары мен әдістері.

Дағдарыстың себеп-салдарлық байланыстары мен дағдарыстың түрін оны еңсеру тетіктерін әзірлеу және қолдану үшін де, оның пайда болу мүмкіндігін болжау және осы құбылысты болдырмау үшін уақтылы шаралар қабылдау үшін де айқындау өте маңызды болып табылады.

Бір қатарлы үдерістер – дағдарыстық жағдай мен дағдарысты болжау мәнісінде оймен тану тәсілдері арқылы өндірістік жүйелердің қасиеттерін зерттеуге қатысты қолданылатын әдістер мен бағалау рәсімдерін таңдау үшін әдіснамалық алғышарттарды анықтауға мүмкіндік береді. Осыған байланысты дағдарыстық жағдайлар мен экономикалық субъектілердің жай-күйін өлшеу және бағалау әдістері бір-біріне сәйкес келеді және бір-бірін толықтырады.

Зерттеу логикасы «Cost- Profit- Volume- Relationships» әдістемелерінің дағдарыстық үдерістерін бағалауда пайдаланудың орындылығын көрсетеді, нақтылап айтқанда шығындардың, іске асыру көлемінің және пайданың өзара байланысын талдау әдістемесі жұмыс жасау барысында пайданы қалыптастырудағы жеке факторлардың рөлін анықтауға және осы үдерісті кәсіпорында тиімді басқаруды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді және тәуекел деңгейі мен табыстылық деңгейінің арақатынасын талдау әдістемесі кәсіпорынның жүйелі тәуекел мен табыстылық деңгейлерінің өзара байланысын анықтауға мүмкіндік береді.

Нәтижелер және оларды талқылау.

Қазіргі уақытта «жүйелік дағдарыс» ұғымының өзінің жалпы қабылданған бірыңғай анықтамасы жоқ екенін атап өту қажет, осыған байланысты ғалымдар осы терминнің мәнін ашатын бірнеше түсінік береді.

Г.А. Щербаковтың еңбектерінде «жүйелі дағдарыс» деген термин дағдарыс дәрежесін анықтайды, ол қоғамдық өмірдің барлық жақтарын бір мезгілде қамтиды және әлемдік экономикалық және саяси жүйені түбегейлі өзгертеді деп тұжырымдайды. Автордың пікірінше, экономикадағы

жүйелі дағдарыстың үлгісі дамудың индустриялық экономикалық моделінің дағдарысы болып табылады, нәтижесінде қазіргі кезеңде индустриялық сектор пост-индустриялыққа орын бере бастады. Экономикадағы жүйелік дағдарыс – «Кондра-тьев циклына» қарағанда сирек кезде-сетін құбылыс екендігін айтады [3].

Ал В.М.Козырев «жүйелік дағдарыс» барлық аумақты толық қамти отырып, көпбағытты дағдарысқа жетелейді деп есептейді [4].

Дағдарысқа қарсы басқарудың тиімді жүйесін әзірлеу үдерісінде агроөнеркәсіп кешенінің кәсіпорындары мен басқа да құрылымдарын, оның ішінде шаруа (фермер) қожалықтарын қаржылық сауықтыруға, олардың тұрақты дамуын қамтамасыз етуге жүйелі тәсілдің кезеңдері мен қағидаттарын дәйекті түрде ескеру қажет. Дағдарысқа қарсы басқару жөніндегі ішараларды әзірлеу үдерісінде, ең алдымен, дағдарыс құбылыстарының әдістемесін айқындау қажеттігіне сүйенген жөн. Жаңа әдістемелік тәсілді пайдалану дағдарысқа қарсы басқарудың көріністік шараларының кездейсоқ жиынтығынан дағдарыстың алдын алуға және еңсеруге бағытталған пәрменді шаралар жүйесін әзірлеуге көшуді жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Аталған әдістемелерді қолдану бірқатар терең талдауға бағытталған міндеттерді шешуге мүмкіндік береді, мысалы:

1. Сатудан түскен жалпы түсімнің қысқа мерзім ішінде нақты жағдайлар негізінде өзгертін шығындардың теріс қатынасын анықтау. Кәсіпорынның қысқа мерзімде дағдарыс аймағына кіруінің (кіру нүктесінде) шектесетін құндық көріністегі өнімді өткізу көлемі математикалық тәуелділікпен көрсетілуі мүмкін [5]:

$$S = VC + FC + GI,$$

мұнда S – құндық мәндегі өнімді өткізу көлемі;

VC – ауыспалы шығыстар;

FC – тұрақты шығыстар;

GI – пайда.

Ауыспалы шығыстар өнімді сату көлеміне тікелей тәуелді болғандықтан, онда:

$$VC = k * S,$$

мұнда k – өнімнің бағасындағы қандай үлес ауыспалы шығыстарға тиесілі екенін көрсететін тәуелділік коэффициенті.

Осыдан:

$$S = k * S + FC + GI$$

Шарт бойынша дағдарыс аймағына кіру нүктесі түсім толық шығындарға тең болатын көлемге сәйкес келеді, сондықтан кәсіпорынның дағдарыс аймағына кіруін

көрсететін формула келесі түрді қабылдайды:

$$S_{дж} - 3_{дж} + FC \text{ немесе } S_{дж} FC / (1-k),$$

мұнда $S_{дж}$ – кәсіпорынның дағдарыстық жағдай аймағына кіру нүктесіне сәйкес келетін өнімді өткізу көлемі;

$S_{дж}$ – кәсіпорынның қысқа кезеңдегі дағдарыстық жағдай аймағына кіру нүктесіне сәйкес келетін құндық мәндегі өнімді өткізуге арналған ауыспалы шығындар;

FC – тұрақты операциялық шығындар сомасы (қарастырылатын кезеңде өзгеріссіз).

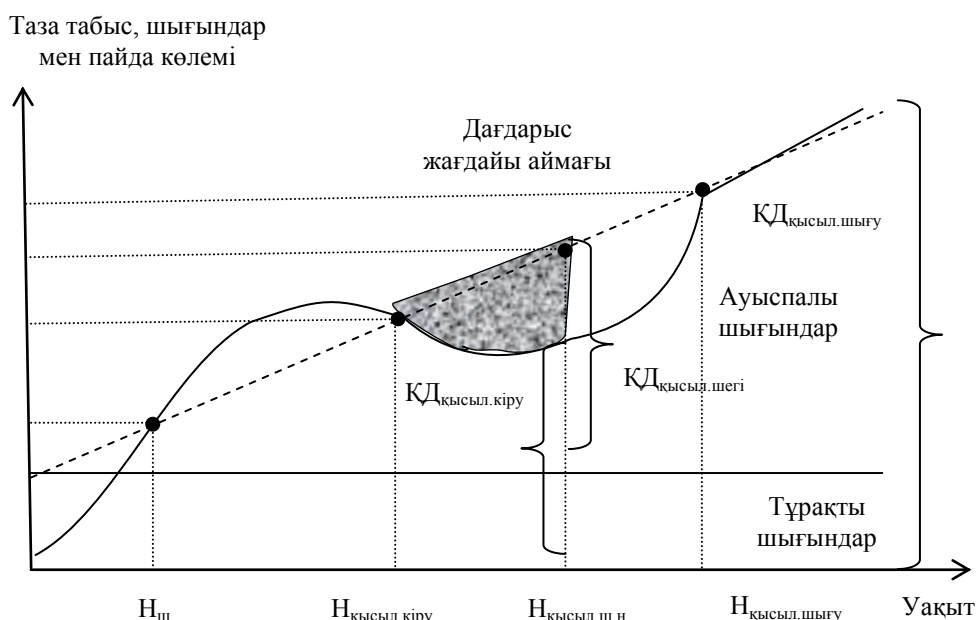
2. Сатудан түскен жалпы түсімнің ұзақ мерзімде өзгертін шығындарға теріс қатынасын анықтау. Ұзақ мерзім ішінде қысқа мерзіммен салыстырғанда дағдарыстық жағдайларды қалыптастырудың келесі қағидалы ерекшеліктерін байқауға болады:

- өнімді сату көлемінің азаюымен тұрақты қолданыстағы шығындардың шамасы салыстырмалы түрде өседі;

- өнімді сату көлемінің төмендеуі нәтижесінде таза қолданыстағы кіріс көлемі азаяды;

- негізгі және қосалқы өндіріс қызметкерлерінің салыстырмалы ұлғаюы, сондай-ақ шикізат пен сатылмаған өнім қорының ұлғаюы есебінен өнім бірлігіне ауыспалы шығындардың деңгейі өседі.

Барлық осы өзгерістер жоғарыда қарастырылған факторлардың қолданыстағы пайдамен өзара байланысы негізінде кәсіпорынның өмірлік мерзімінің белгілі бір кезеңдерінде дағдарыстық экономикалық жай-күйі аймағын қалыптастыруға айтарлықтай әсер етеді. Мұны графиктен көруге болады (сурет).

Сурет – Өнімді сатудан түскен түсімнің, өзіндік құн мен пайданың арақатынасы негізінде аграрлық кәсіпорынның дағдарыстық жағдайын бағалау

Кестеде операциялық қызметтің өзгермелі жағдайларына байланысты дағдарыстық жай-күйі жиынтық шығындарды іске асыру көлемінің қисық қиылысу сәтінде басталуы ($H_{кысыл.кіру}$) байқалады, одан кейін дағдарыстық жай-күйінің шекті мәнінің ($H_{кысыл.ш.н}$) нүктесіне дейін артады және одан әрі қолайлы жағдайларда дағдарыстық деңгейі ($H_{кысыл.шығу}$) нүктесінде нөлдік мәнге дейін төмендейді.

Дағдарыстық экономикалық жағдайдың мәні тұрақты шығындар деңгейінің өзгеруі кезінде оң немесе теріс бағытқа өзгеруі мүмкін. Осыған байланысты кәсіпорынның экономикалық тұрақтылығын сипаттайтын көрсеткіштерді әдістемелік түрде пайда-

лану орынды. Бұл ең алдымен кәсіпорын активтерінің өтімділігі туралы, яғни оның табысының құлдырау жағдайында кредиторлар алдындағы кезек күттірмейтін қаржылық міндеттемелерді өтеу қабілеті туралы мәселе өзекті.

Ұзақ кезеңдегі дағдарыстық жағдайдың дамуы осы үдерістің қысқа кезеңдегі басталуын білдіреді, оның аяқталуы жағдайлардың жаңадан өзгеруімен сипатталады. Басқаша айтқанда, дағдарыс жағдайының ұзақ даму кезеңі дағдарыстың жергілікті себептерін көрсете отырып, бірқатар қысқа кезеңдерге бөлінуі мүмкін, бұл есептеу кезінде қысқа кезеңге тән алгоритмдер мен көрсеткіштерді пайдалануға мүмкіндік береді.

Бұл кезеңде дағдарыстық жағдайдың деңгейін (ауқымын) анықтау қажет, яғни дағдарыстық аймаққа кіру және шығу кезінде нөлдік рентабельділік мәнін және дағдарыстық шегінің мәнін қоса алғанда, құндық көріністе өнімді өткізу көлемінің өзгеруі (төмендеуі немесе артуы) болуы мүмкін, оның шекарасы кәсіпорын жоспарының орындау мүмкіндігін шектеу болып есептелінеді. Өнімді сатудың қажетті шарты болып табылатын тұрақты және өзгермелі шығындардың ең төменгі мәні дағдарыс шегі ретінде қолданылады деп болжауға болады [6].

Дағдарыс шегін анықтау кезінде микроэкономика теориясында екі тәсілге сүйенуге және осыған сәйкес кәсіпорын ең аз шығынға ұшырайды деп тұжырымдауға болады [7].

Бірінші тәсіл жалпы кіріс пен шығыстарды салыстыруды қамтиды; екіншісі – шекті кірісті және шекті шығындарды салыстыру. Екі тәсіл де бәсекелестік кәсіпорынға ғана емес, сондай-ақ негізгі бірнеше нарықтық құрылымның кез келген жағдайында жұмыс істейтін кәсіпорындарға да қолданылады. Әдістеме тұрғысынан нарықтық экономиканың қалыптасуының шынайылығын көрсететін бірінші тәсіл анағұрлым қолайлы.

Топ-менеджмент үшін нөлдік рентабельділік немесе нөлдік кірістілік жағдайына сәйкес келетін нүкте өндірісті тоқтатуға және кәсіпорынды таратуға же-текші себеп болып табылады. С.М. Васин атап өткендей, кәсіпкер мыналарды ескеруі тиіс:

өндірісті толық тоқтатқан кезде оның шығыстары тұрақты шығындарға тең болады. Сондықтан, егер ауыспалы ресурстарды пайдалану өнімнің қандай да бір көлемін өндіруге мүмкіндік берсе, оны сатудан түсетін түсімі барлық ауыспалы шығындарды ғана емес, сонымен қатар тұрақты шығындардың ең болмағанда бір бөлігін жабатын болса, онда кәсіпкер өндірісті қысылтаяң жағдайларда жалғастыра алады [8].

Осылайша, дағдарыс жағдайының шекті мәні шекара сызығында болады, онда кәсіпорынның жалпы кірісінің деңгейі төмендемейді және шығындардың ауыспалы құрамын арттырмайды, оның мәні олармен бірдей болады.

Жоғарыда пайдаланылған амалдардан басқа К.А.Гореликов тәсілін пайдалана отырып, дағдарыс жағдайын дер кезінде анықтау әдісін қарастырайық. Бұл жерде оны іске асырудың қауіпті шекарасын анықтау жағдайында кәсіпорынның қаржылық жағдайын нақты бағалау болып табылады [9].

Бұл тәсілдің мәні дағдарысқа қарсы жұмыстарды іске асыруда оның ең аз қауіпті деңгейін шығыстардың құрылымына қарай айқындаудан тұрады. Өнімді сатудың ең аз көлемі кезінде пайда ала алмау, ал оны сатудан түскен түсімнің құрылымы шығыстардың құрылымымен, яғни тұрақты және ауыспалы шығындардың арақатынасымен сәйкес келеді. Кесте деректерін пайдалана отырып, «Тұран» шаруа қожалығының дағдарыс жағдайының ілгерілеуін оның іс жүзіндегі және есептік нәтижелері бойынша анықтаймыз.

Кесте – «Тұран» шаруа қожалығының төтенше жағдайдағы көрсеткіштерін есептеу әдісі

Көрсеткіштер атауы	Өлшем бірлігі	Жыл			
		2016	2017	2018	2019
Өнімді сатудан түскен түсім	мың теңге	38 330	13 887	15 427	25 424
Өнімді сатудан түскен пайда	мың теңге	3 230	654	-116	2 464
Тұрақты шығындар сомасы	мың теңге	21 095	8 151	10 507	15 889
Ауыспалы шығындар	мың теңге	14 005	5 081	5 036	7 072
Шығындар жиыны	мың теңге	35 100	13 232	15 543	22 961
Жалпы шығындарға ауыспалы шығындар қатынасы	%	39,9	38,4	32,4	30,8
Іске асырудың қауіп көлемінің деңгейі (төтенше жай-күйдің жоғарғы шегі)	мың теңге	35 100	13 232	15 543	22 961
Төтенше жағдайдың шекті (төменгі) мәні	мың теңге	14 005	5 081	5 036	7 072

Бұл жерде «Тұран» шаруа қожалығының дағдарыс жағдайына кірудің мәні сатылған өнім көлемінің тұрақты және ауыспалы шығындар көлемінің арақатынасына сүйене отырып есептелген. Дағдарыс жағдайына кіру нүктесі 2017 жылға келеді,

онда кәсіпорын өткізген өнімнің көлемі толық шығындарға тең. 2018 жылдың нәтижесі өнімді өткізу көлемінің одан әрі төмендеуі дағдарысты жағдай аймағының теңдеуін және кеңейтілуін сипаттайды.

рыстың қазіргі жағдайын барынша сипаттап отырғанын да айта кету керек [12].

Тұжырымдар. Қазақстанның агроөнеркәсіп кешеніндегі қазіргі дағдарыс құбылыстары тұтастай және жүйелі дағдарыстың нақтыланған ұғымына толығымен кіреді. Біздің ойымызша, жүйелік дағдарыс, оның ішінде агроөнеркәсіп кешенінде келесі сипаттамаларға ие:

1. Дағдарысқа дейін әрекет ететін экономикалық жүйені қалыптастыратын көрсеткіштер жүйенің құрамдас бөлігі ретінде қарастырылмайды, олар өз кезегінде басқа жүйелерді де қамтып кетуі мүмкін.

2. Дағдарыс алды экономикалық көрсеткіштер мен олардың даму ерекшеліктері арасындағы елеулі байланыстарды қалыптастыратын, осы күрделі үдерістің ерекше бөлігі осы жүйеге кірмейтін қауіптіліктермен байланыс күші жағынан асып түсетін жүйені алдын ала біле-білу кәсіпорын мамандарының біліктілігі мен басқарушылардың болжамдау қабілеттілігін көрсетеді.

3. Дағдарыс жағдайында жүйенің ішіндегі экономикалық көрсеткіштерінің өзара әрекеттесуінің қолданыстағы тәртібі өзгеріске ұшырайды және жүйелік дағдарыс үдеріс ретінде жүйенің сапасын өзгертуді қамтиды. Сондықтан сандық өзгерістерге (өндіріс көлемінің және тиімділігінің бәсеңдеуі, жұмысшылар санының қысқаруы, ауыл шаруашылығы алқаптарының азаюы, өнімділіктің төмендеуі) келетін болсақ, олар тек оның алғашқы белгілері, яғни жүйелік дағдарыстың салдары болып табылады.

4. Аграрлық кәсіпорындар үшін экономикалық дағдарыстың бастапқы сатысында оның нақты мүмкіндіктері туралы дағдарыстық құбылыстарды анықтаудың жетілдірілген әдістемесін әзірлеу және қолдану, кәсіпорынды басқарудың ерекше әдістері мен тетіктерін қолданысқа енгізу үшін негіз болып табылады. Сондықтан кәсіпорын қызметінің экономикалық-қаржылық жақтарын алдын ала анықтау әдістемелерінің нәтижелеріне сүйене отырып, менеджерлер мен меншік иелері өз кәсіпорнын дағдарысқа қарсы басқарудың жетілдірілген үлгісін әзірлеуге кірісу мүмкіндігін қарастыру керек.

Әдебиеттер тізімі

1 Сатыбалдин, А.А. Экономическая безопасность и социальная стабильность общества Казахстана: основные составляющие и стратегические приоритеты / А.А. Сатыбалдин // В кн.: «Экономика Казахстана: от настоящего к будущему». –Алматы: Институт экономики КН МОН РК, 2019.- С.16-39.

2 Молдашев, А.Б. Проблемы устойчивого функционирования продовольственной системы Республики Казахстан / А.Б. Молдашев, Г.А. Никитина // Проблемы агрорынка.- 2019.- № 1.- С. 11-19.

3 Щербakov, Г.А. Системные экономические кризисы в формате долгосрочной динамики хозяйственного развития / Г.А. Щербakov // В кн.: Системный анализ в экономике.- М.: ЦЭМИ РАН, 2015. – Т. 2.– С. 201-204.

4 Козырев, В.М. Системный кризис и проблемы экономического роста в современной России / В.М. Козырев // Вестник Российской международной академии туризма.- 2017.- № 3.- С. 33-42, №4.- С.10-20.

5 Алферов, В.Н. Антикризисное управление как основа формирования механизма устойчивого развития бизнеса: монография / Алферов, В.Н.- М.: ИНФРА-М, 2017. – С. 169.

6 Зуб, А.Т. Ситуационное планирование как инструмент антикризисного управления / А.Т. Зуб // Экономические науки.- 2017. - № 151.- С. 25-29.

7 Ряховская, А.Н. Антикризисное управление как научное направление в системе управленческих наук/ А.Н. Ряховская, С.Е. Кован // Экономические науки.- 2019.- № 174.- С.109-116.

8 Васин, С.М. Антикризисное управление: учеб. пособие / С.М. Васин, В.С. Шутков.- М.: ИЦ РИОР, НИЦ ИНФРА.-М, 2017. - 272 с.

9 Гореликов, К.А. Антикризисное управление: учебник / К.А. Гореликов. - М.: Дашков и К, 2017. - 216 с.

10 Cowling, M. What really happens to small and medium-sized enterprises in a global economic recession? UK evidence on sales and job dynamics/ M. Cowling, W. Liu, A. Ledger, N. Zhang // International Small Business Journal.- 2015.- N 33 (5).- P. 488–513.

11 Deutscher, F. Strategic orientations and performance: A configuration al perspective / F. Deutscher, F.B. Zapkau, C. Schwens, M. Baum, R. Kabst. Journal of Business Research.- 2016.- N 69 (2).- P.849–861.

12 Ulyukaev, A. From economic crisis to economic growth, or How to prevent the crisis from turning into stagnation/ A. Ulyukaev, V. Mau // Economic issue.- 2015.- № 4.- P. 5–19.

References

1 Satybaldin, A.A. Economic security and social stability of society in Kazakhstan: main

components and strategic priorities / A.A. Satybaldin // In the book: "Economy of Kazakhstan: from the present to the future". -Almaty: Institute of Economics of the SC MES RK, 2019.- p.16-39.

2 Moldashev, A.B. Problems of sustainable functioning of food system of the Republic of Kazakhstan / A.B. Moldashev, G.A. Nikitina // Problems of AgriMarket.- 2019.– No 1.- P.11-19.

3 Shcherbakov, G.A. Systemic economic crises in the format of long-term dynamics of economic development / G.A. Shcherbakov // In the book: System analysis in economics. - M.: CEMI RAS, 2015. - V. 2. - P. 201-204.

4 Kozyrev, V.M. Systemic crisis and problems of economic growth in modern Russia / V.M. Kozyrev // Bulletin of the Russian International Academy of Tourism.- 2017.- № 3.- P. 33-42, No. 4.- P.10-20.

5 Alferov, V.N. Anti-crisis management as the basis for the formation of a mechanism for sustainable business development: monograph / Alferov, V.N. - M.: INFRA-M, 2017. - P. 169.

6 Zub, A.T. Situational planning as an anti-crisis management tool / A.T. Zub// Economic Sciences. - 2017. - No. 151. - P. 25-29.

7 Ryakhovskaya, A.N. Anti-crisis management as a scientific direction in the system of management sciences / A.N. Ryakhovskaya, S.E. Kovan // Economic Sciences. - 2019.- № 174.- P.109-116.

8 Vasin, S.M. Anti-crisis management: textbook / S.M. Vasin, V.S. Shutov. - M.: IC RIOR, SRC INFRA.-M, 2017.- 272 p.

9 Gorelikov, K.A. Anti-crisis management: textbook / K.A. Gorelikov. - M.: Dashkov & K, 2017.- 216 p.

10 Cowling, M. What really happens to small and medium-sized enterprises in a global economic recession? UK evidence on sales and job dynamics/ M. Cowling, W. Liu, A. Ledger, N. Zhang // International Small Business Journal.- 2015.- N 33 (5).- P. 488–513.

11 Deutscher, F. Strategic orientations and performance: A configuration al perspective / F. Deutscher, F.B. Zapkau, C. Schwens, M. Baum, R. Kabst. Journal of Business Research.- 2016.- N 69 (2).- P.849–861.

12 Ulyukaev, A. From economic crisis to economic growth, or How to prevent the crisis from turning into stagnation/ A. Ulyukaev, V. Mau // Economic issue.- 2015.- № 4.- P. 5-19.

Информация об авторах:

Мырзалиев Бораш Смаилович, доктор экономических наук, профессор, профессор кафедры «Экономика», Международный казахско-турецкий университет им. Х.А. Ясави, Туркестан, Казахстан, borash2006@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-3561-7196>

Мурат Аманжол, докторант PhD, Международный казахско-турецкий университет им. Х.А. Ясави, Туркестан, Казахстан, jolis@mail.ru, <https://orcid.org/0000-0002-1658-5096>